

27 OKT 2009

Per Ole Sivertsen
Winston Churchillsv. 65
9014 Tromsø

JUSTISDEPARTEMENTET	
28 OKT 2009	
SAKSNR.:	200904409
AVD/KONT/BEH:	RBA/RGA/HAS
DOK.NR.:	55
ARKIVKODE:	625

Tromsø, 24. oktober 2009

Det kongelige Justis- og politidepartement
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

SVAR PÅ HØRING OM FREMTIDIG ORGANISERING AV NØDMELDETJENESTEN

Jeg var saksbehandler på høringssvaret fra Norsk brannbefals landsforbund men det ble på siste styremøte besluttet å levere et enklere høringssvar og dermed ble dette forkastet og nytt svar ble utarbeidet. Jeg mener det er så mye godt i dette for det videre arbeidet at jeg velger å sende det allikevel. Har fått mange positive tilbakemeldinger på disse tankene og synes det vil være synd om de ikke skulle bli vurdert. Først kort om meg selv.

Jeg er leder av 110-sentralen i Tromsø, og har yrkeserfaring fra alle avdelinger i brannvesen. Jeg har vært på studietur og studert nødmeldesentraler i våre naboland. I tillegg har jeg besøkt mange sentraler rundt om i Europa. Neste år skal jeg og en kollega på en studietur i fem større 9-1-1 sentraler i USA. Har og har hatt flere spennende verv og deltakelse i nasjonale og internasjonale prosjekter som har kommet godt med tanke på mitt høringssvar.

Jeg er positiv til de foreslåtte endringene, men har noen anbefalinger og forslag til forbedringer.

Staten ved for eksempel Direktoratet for nødkommunikasjon må eie og drive nødsentralene.

Nødsentralene må bemannes av nødsentraloperatører som har en god utdanning for å kunne gjøre en tilfredsstillende jobb. Denne utdanningen bør være en egen profesjon og ha et eget utdanningsløp på 2-3 år. I tillegg må nødsentralene bemannes med tilstrekkelig fagkompetanse innen helse og brann som bør plasseres i egne lokaler i nødsentralen hvor de kan holde på med fagspesifikke saker. Kommunene bør i felleskap med staten finansiere driften av denne delen av nødsentralen. Dette kan gjøres ved at kommunene betaler det som er utover det som er påkrevd for å fagkompetansen i nødsentralen. Kommunen(e) bør ha arbeidsgiveransvaret for fagsentraloperatørene for å sikre at brannvesene har styring med disse. Staten bør leie inn fagkompetansen fra brannvesen(e) enten ved at kommunene etablerer et IKS for å drifte fagsentralen eller at en kommune driver fagsentralen som vertskommune. Dette vil gi en bedre og rimeligere løsning enn at hvert enkelt brannvesen skal etablere eget alarmmottak og egne operatører for å gi faglig støtte til innsatsmannskapene. Operatørene i fagsentralen skal håndtere alle hendelser som er hasteoppdrag mens nødsentralen håndterer akuttoppdragene. I tillegg må det tilrettelegges slik at fagsentralen og nødsentralen enkelt skal kunne samhandle for å løse spesielle oppgaver for eksempel at det etableres felles aksjonsrom hvor de ulike operatørene og evt. andre kan samles. Fagsentralen Brann må også tilrettelegges med lokaliteter for EIS og drifting av EIS-stab. Disse lokalitetene kan også benyttes ved andre større og langvarige hendelser som for eksempel forurensing. Veggene mellom nødsentralen og fagsentralene bør være åpningsbar og av glass for raskt og enkelt å kunne få kontakt og gi tegn til hverandre.

En deling av nødsentralen i nødsentral og fagsentral vil også løse det mange brannvesen savner med den foreslåtte modellen – noen fagpersoner som skal betjene innsatsmannskapene. Med en egen fagsentral som er integrert i nødsentralen vil både felles nødnummer og felles nødsentraler kunne løses til det beste for den nødstilte. I tillegg vil både helse og brannvesenets sine behov for faglig støtte kunne bli ivarettatt av fagsentralen. Dette anses som en bedre løsning enn at hvert enkelt brannvesen skal måtte opprette egne ordninger med sambandsvakt for å ivareta sine egne behov. Også sett i sammenheng med nytt nødnett og de løsningene som er valgt for de ulike etatene så vil det passe godt sammen. Det er også mulig å opprettholde eksisterende nødnummer (110 og 113) som en "bakdør" inn fagsentralene. Mange 110-sentraler driver i dag med mye som ikke er relevant for brannfaget, dette for å utnytte ressursene i sentralene. Disse tilleggsoppgavene må også ivaretas i fremtiden. Den største tilleggsoppgaven i denne sammenhengen er trygghetsalarmer og disse kan med fordel overføres til fagsentral - helse siden trygghetsalarmer er helserelatert. En omorganisering av dagens ordning vil også kunne medføre en opprydding av gjøremål og tjenester som drives i de ulike sentralene.

Hvis det for eksempel etableres en nødsentral i Bergen for en region så kan staten inngå en avtale for å få levert fagpersoner fra brann og helse fra Bergen brannvesen og Haukeland sykehus. Disse må da levere fagkompetanse i hht. spesifikke krav. For brann så kan kravene i dimensjoneringsforskriften til operatører benyttes. I tillegg til å være nødsentralens fagpersoner så kan de også være en del av bemanningen til fagsentralene og ta seg av de fagspesifikke sakene. Det er derfor viktig at operatørene i fagsentralen har myndighet til å bruke egne fagressurser.

Det er også viktig at også brann innfører to nivåer på hendelsene – Akutt (rød) og Haster (gul). På denne måten vil alle akutte hendelser innringt på 112 kunne betjenes raskt og effektivt av nødsentraloperatørene mens de øvrige hendelsene vil kunne sendes til de respektive fagsentralene. Nødsentraloperatørene vil enkelt kunne få en fagperson inn i samtalen på konferanse dersom der er nødvendig ved å trykke på en knapp for å påkalle rett oppmerksomhet. Ved å gjennomføre statusmeldinger på ressursene, ledig/opptatt og type oppdrag. En brannbil som kjører ut på et hasteoppdrag fra fagsentralen må/bør kunne benyttes av nødsentralen ved akuttoppdrag. For eksempel hvis en fagsentral sender en brannbil ut på en automatisk brannalarm (opptatt - hasteoppdrag) og det kommer inn en melding om en bygningsbrann (akuttoppdrag) på 112 så skal nødsentraloperatøren – uten opphold – sende raskeste ressurs til akuttoppdraget, selv om det er en brannbil som er på hasteoppdrag. Det må etableres gode rutiner og systemer mellom de ulike operatørene slik at nødvendig informasjon enkelt og rask kan oppnås.

Noen typiske akuttoppdrag er:

- Trafikkulykke
- Brann
- Gasslekkasjer
- Eksplosjon
- Andre ulykker
- Drukning

Ved slike typer hendelser må nødsentraloperatøren iverksette med en gang og ofte også konferere med en som har fagkunnskaper og lokalkunnskaper. Derfor er det viktig at nødsentraloperatøren kan få en fagsentraloperatør og lokal utrykningsleder med i konferanse hvis behov.

Noen typiske hasteoppdrag er:

- Automatisk brannalarm fra bygg og andre objekter
- RVR – Restverdiberging
- Flomvern
- Felling av farlige trær
- Akutt forurensing
- Skogbrann
- Dykking (søk)
- Bistand til andre

Ved slike typer hendelser må nødsentraloperatøren kunne sette hendelsen over til fagsentralen som har fagkunnskaper og som sørger for at rette innsats blir iverksatt. Hvis en hendelse endrer seg fra haste til akutt må fagsentraloperatøren koble inn nødsentraloperatøren.

Ved vanlige hendelser som katt i tre, spyling og rengjøring, betalte arbeidsoppdrag med mer så kan dem formidles fra fagsentralen og så kan brannvesenet selv avgjøre når og hvem så skal utføre oppdraget.

Jeg mener at en løsning med felles nødnummer og felles lokalisering i nødsentraler vil være en forbedring for de nødstilte og at en kombinasjon av nødsentral og fagsentral vil gi den beste effekten både med tanke på tjenesten og kostnadene.

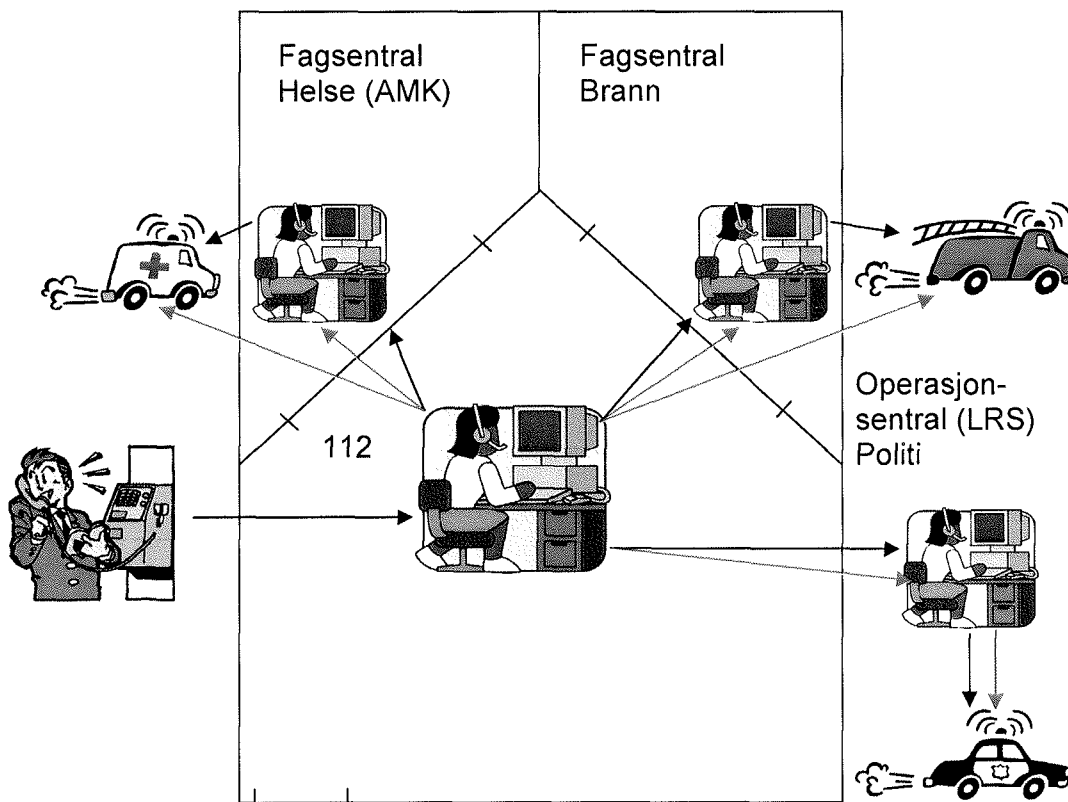
Kort oppsummert så anbefaler og foreslår jeg følgende:

- Nødsentralene betjener 112-telefoner av nødsentraloperatører med skikkelig opplæring
- At helse og brann integreres med egne rom/lokaler med egne fagsentraler
- Fagsentralene vil være en viktig ressurs for nødsentralene ved mange hendelser
- Nødsentralene får myndighet til å bruke ressursene ved alle akutte hendelser
- Fagsentralene får myndighet til å benytte egne ressurser ved oppdrag som haster
- Staten eier og driver nødsentralene og har arbeidsgiveransvar ovenfor nødsentraloperatørene
- Staten leier inn fagsentraloperatører og stiller krav til dem
- Kommunene (brannvesene) og helseforetakene leverer fagsentraloperatører og har selv arbeidsgiveransvaret for dem
- Fagsentralene kan drive med hva de måtte ønske slik at dagens gjøremål blir ivarettatt i fremtiden
- Bemanning i fagsentralene utover det som staten leier må kommunene selv finansiere
- Det må tilrettelegges for samhandling både internt mellom nødsentralen og fagsentralene og eksternt mellom nødsentralene

- Språkkunnskapene kan fordeles mellom nødsentralene og språktreningsprogrammet for nødsentraloperatører (Multicom 112) kan benyttes for trening, kartlegging og dokumentasjon.
- Nødsentralene må få en felles loggdatabase for de akutte hendelsene.
- Fagsentralene bør utvikle sine egne felles loggsystemer.
- Ved akutte hendelser hvor det benyttes fagsentraloperatør skal nødsentraloperatør som besvarte samtalen være med i konferanse og føre logg
- Felles sikkerhetsløsninger, kartløsninger, UPS, teknikere med mer vil gi en god synergieffekt
- Sentralene kan få sentrale roller med tanke på drift nytt digitalt nødnett (TETRA)

Ved å organisere fremtidens felles nødsentraler slik jeg har beskrevet så vil det passe godt inn i arbeidsgruppens forslag og være en god løsning for fagområdet til brannvesene. Slik jeg ser det vil det kunne bli en vinn-vinn situasjon fordi man får innført felles nødnummer og samtidig får opprettholdt fagsentralene og deres spesielle arbeidsoppgaver innefor sine fagområder. Mine anbefalinger og forslag vil ikke endre på arbeidsgruppens innstilling men føre til en forbedring av sentralene. Hvis også politiet hadde vært med i denne modell så hadde de nye nødsentralene vært optimale med tanke på muligheter til samhandling. De kunne fått ett eget "hjørne" som helse og brann.

Jeg tror at også helse vil kunne ha god nytte av samme organisering med en nødsentral som tar seg av de akutte hendelsene og en fagsentral som bistår nødsentralen og som tar seg av de andre typer hendelser (de som haster og de som er vanlige oppdrag).

Prinsippkisse for hvordan fremtidens nødsentraler med fagsentraler kan organiseres. Røde piler er akuttoppdrag mens sorte piler er andre oppdrag.

Jeg ønsker lykke til med det videre arbeidet og håper selvsagt mine bidrag til fremtidig organisering av nødsentralene blir tatt med i vurderingen for etablering og organisering av sentralene.

Med hilsen

Per Ole Sivertsen
Per Ole Sivertsen